

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่ทรุดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว มีการยื่นขอความช่วยเหลือทางการเงินกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) กิจกรรมต่างๆต้องประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง รวมถึงนักลงทุนเกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด โดยสาเหตุของปัญหาส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากความไม่ครบถ้วน และความไม่ชัดเจนของข้อมูลที่น่าเสนอในงบการเงิน รวมถึงการที่มาตรฐานบัญชีไทยมักเปิดทางให้สามารถเลือกปฏิบัติ ทำให้เปิดช่องทางในการตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน ทำให้นักลงทุน นักวิเคราะห์ หรือผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิด อีกทั้งในอดีตกิจการไม่ได้มีการกำหนดให้กิจการต้องจัดทำงบกระแสเงินสด และผู้ใช้งบการเงินก็มิได้ให้ความสำคัญถึงข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดทำงบกระแสเงินสด ตลอดจนมีการให้ข้อมูลกระแสเงินสดของกิจการที่บิดเบือนไป จึงทำให้ในปัจจุบันบุคคลในกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่างให้ความสนใจต่อบ งบกระแสเงินสดมากขึ้น เนื่องจากการจัดทำงบกระแสเงินสด จะไม่ต้องอาศัยการรับรู้รายได้ ค่าใช้จ่าย ที่ต้องปันส่วนหรือเฉลี่ยไปตลอดงวด ทำให้ค่อนข้างจะปลอดภัยในเรื่องของการตกแต่งงบกระแสเงินสด มากกว่างบการเงินประเภทอื่นๆ แต่อย่างไรก็ดีก็ยังมีแนวโน้มการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินมากขึ้นทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

มาตรฐานบัญชีไทย ฉบับที่ 25 เรื่องงบกระแสเงินสด ได้มีการกำหนดขอบเขตและแนวทางการปฏิบัติและวิธีการจัดทำงบกระแสเงินสด โดยอ้างอิงจากมาตรฐานบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard) ฉบับที่ 7 เรื่อง งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) เพื่อให้มีการจัดทำในแนวทางปฏิบัติเดียวกัน เนื่องจากข้อจำกัดของงบดุลและงบกำไรขาดทุน ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความถูกต้องตามควร เชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับทั่วไป แต่งบดังกล่าวไม่ได้แสดงให้เห็นถึงกระแสเงินสดจากกิจกรรมต่างๆ ของกิจการ อีกทั้งปัจจุบัน บทบาทของภาวะเงินเฟ้อมีมากขึ้น งบการเงินที่จัดทำขึ้นมิได้คำนึงถึงผลกระทบจากภาวะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยงบกระแสเงินสดเข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการแสดงเกี่ยวกับสภาพคล่อง และความยืดหยุ่นทางการเงินของกิจการ เพื่อประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกิจการ อีกทั้งการให้กิจการบันทึกข้อมูลทางการเงินบัญชีโดยใช้เกณฑ์สิทธิซึ่งทำให้

เกิดความแตกต่างจากกระแสเงินสดที่รับเข้าและจ่ายจริง ประกอบกับให้มีการปันส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยยึดหลักโดยประมาณ ทำให้ตัวเลข กำไรทางบัญชีไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการหารายได้ที่แท้จริงของกิจการ มาตรฐานบัญชีจึงได้มีการกำหนดให้มีการจำแนกรายการออกเป็นกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดจากการลงทุน และกระแสเงินสดจากการจัดหาเงิน แต่อย่างไรก็ดี มาตรฐานบัญชีก็ได้เปิดทางเลือกในการพิจารณารายการต่างๆ ที่จะแสดงในงบกระแสเงินสดว่าจะจำแนกรายการใดเป็นรายการ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดจากการลงทุน กระแสเงินสดจากการจัดหาเงิน ซึ่งนำไปสู่แนวโน้มในการตกแต่งงบกระแสเงินสด (Creative in cash flow statement) เพื่อปรับแต่งกระแสเงินสดจากการดำเนินงานให้ดูดีขึ้น ซึ่งการตัดสินใจว่าจะจำแนกรายการใดเป็นกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดจากการลงทุน กระแสเงินสดจากการจัดหาเงินอาจทำให้ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างไปจากที่ควรจะเป็นอย่างเห็นได้ชัด และสร้างภาพลักษณ์แก่ผู้ใช้งบการเงินว่ากิจการยังมีสภาพคล่องหรือยังคงมีความสามารถในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากสาเหตุดังกล่าวจึงได้ศึกษาถึงมาตรฐานบัญชีเกี่ยวกับงบกระแสเงินสดที่มีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างออกไป คือมาตรฐานบัญชีอังกฤษฉบับที่ 1 เรื่องงบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) ซึ่งมีข้อกำหนดที่ค่อนข้างเคร่งครัดในเรื่องของรูปแบบการจัดทำ การจัดหมวดหมู่ และเนื้อหาในการนำเสนอ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบ โดยจะใช้วิธีการปฏิบัติตามแนวมาตรฐานบัญชีอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มสื่อสารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่ได้จากแนวทางปฏิบัติที่แตกต่าง วิเคราะห์จุดบกพร่องของมาตรฐานและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานไทยฉบับที่ 25 เรื่อง งบกระแสเงินสด และมาตรฐานบัญชีอังกฤษ ฉบับที่ 1 เรื่อง งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการจัดทำงบกระแสเงินสดและความแตกต่างจากการจัดทำตามแนวปฏิบัติของมาตรฐานบัญชีทั้งสองฉบับ

ขอบเขตการศึกษา

จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องของการจัดทำงบกระแสเงินสด และแนวทางในการนำเสนอ โดยจะศึกษาจากมาตรฐานบัญชีไทย ฉบับที่ 25 เรื่อง งบกระแสเงินสด และมาตรฐานบัญชีอังกฤษ ฉบับที่ 1 เรื่อง งบกระแสเงินสด (Cash flow Statement) โดยศึกษาจากข้อมูลรายงานประจำปีของบริษัทในกลุ่มสื่อสารที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ทั้งหมด 10 บริษัท คือ

1. บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
2. บริษัทชิน แซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)
3. บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
4. บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
5. บริษัทจัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
6. บริษัท สามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
7. บริษัท ยูไนเต็ด คอมมิวนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
8. บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
9. บริษัท สามารถ เทเลคอม จำกัด (มหาชน)
10. บริษัท ไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ซึ่งในจำนวน 10 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าว แยกเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกันในลักษณะ บริษัทย่อยและบริษัทร่วมได้เป็นกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย

1. บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท ชิน แซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย

1. บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท สามารถเทเลคอม จำกัด (มหาชน)

กลุ่มที่ 3 คือ บริษัท เทเลคอมเอเชีย จำกัด (มหาชน)

กลุ่มที่ 4 คือ บริษัท ไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

กลุ่มที่ 5 คือ บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)

กลุ่มที่ 6 คือ บริษัท ยูไนเต็ด คอมมิวนิเคชั่น อินคัสตรี จำกัด (มหาชน)

กลุ่มที่ 7 คือ บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)

เนื่องจากความสัมพันธ์ของบริษัทในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกันในลักษณะ บริษัทร่วม และบริษัทย่อย ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้น การศึกษาครั้งนี้ จึงเลือกศึกษาจำนวน 7 บริษัท จากจำนวน 7 กลุ่มบริษัทที่กล่าวมาข้างต้น โดยใช้ข้อมูลในปี 2542 ในการศึกษาและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจะเป็นการเลือกแบบไม่เฉพาะเจาะจง ดังนี้

1. บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท เทลคอมเอเชีย จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท ไทยเทเลโฟน แอนด์ เทลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
6. บริษัท ยูไนเต็ด คอมมิวนิเคชั่น อินคัสตรี จำกัด (มหาชน)
7. บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)

วิธีการศึกษา

จะศึกษาจากข้อมูลทศนิยม ซึ่งเป็นข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในกลุ่มสื่อสารจำนวน 7 แห่ง ซึ่งจะเป็นข้อมูลในปี 2542 โดยจะนำข้อมูลจากงบการเงิน มาจัดทำงบกระแสเงินสดตามแนวปฏิบัติของมาตรฐานบัญชีอังกฤษ ฉบับที่ 1 เรื่อง งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลลัพธ์ของข้อมูลที่ได้รับจากการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีที่แตกต่างกัน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินประกอบการวิเคราะห์ เพื่อที่จะวิเคราะห์ถึงสาเหตุความแตกต่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงศึกษาถึงแนวทางรูปแบบการนำเสนองบกระแสเงินสดที่จะก่อประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้งบการเงินได้มากที่สุด โดยการใช้เอกสาร วารสาร และมาตรฐานบัญชีไทยที่เกี่ยวข้องประกอบการวิเคราะห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบข้อเหมือนและข้อแตกต่างในการจัดทำกระแสเงินสดตามแนวปฏิบัติของมาตรฐานบัญชีไทยและมาตรฐานบัญชีอังกฤษ
2. เพื่อให้ทราบแนวทางปฏิบัติในการนำเสนอข้อมูลที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved